

סיפורו של מעפיל מהשורה

אי אפשר לספר על ההעפלה לארץ ישראל אחרי מלחמת עולם שניה, מבלי להזכיר לו במעט את התקופה הנוראה ההיא, שש שנות המלחמה. נכון, קמו בישראל מוסדות חשובים כמו "יד ושם" ומוזיאון בקבוץ לוחמי הגטאות והם מנציחים את התקופה הנוראה ההיא בצורה אמינה ומכובדת. נכון גם שלומדים ומלמדים בבתי ספר, על השואה וגם על ההעפלה. הכותבים והמספרים לא תמיד כותבים או מגלים כל האמת. ההיסטוריונים, מסיבות שונות ומשונות לא תמיד צמודים לאמיתות והפוליטיקאים כמובן מושפעים ומשפיעים מדעות קדומות ומעלמים במתכוון פרטים לא נוחים להם. לכן החלטתי לציין כמה אירועים הקשורים להעפלה, שלדעתי חשובים להנציח ושידע דור צעיר ישראלי ודור שיבוא אחריהם.

פולין 1945

צבא אדום של ברית המועצות הביס את צבא גרמני ויהודים ניצולי השואה ואלה שהיו מפוזרים בברית המועצות חזרו לפולין במחשבה למצוא קרובי משפחתם שנפרדו מהם עם פרוץ המלחמה ובהמשכה בעת גרוש מבתייהם למחנות השמדה. לבודדים ממש, ליחידים סגולה, שיחק המזל. איש מהניצולים לא ידע מה הלאה. הפולנים, שאף פעם לא היו אוהבי ישראל, פחדו שיצטרפו להחזיר ליהודים ששבו, את הרכוש שגזלו מהיהודים והגבירו ביתר שאת את שנאתם אל היהודים. לא אחת התנפלו על היהודים ורצחו אותם. כדוגמה,, פוגרום בעיר קילצה" בשנת 1946.

"השמש החלה לשלוח קרניים
יבשו הדמעות מעל העיניים
היכן נחפש, לאן שוב נחזור?
האם בשבילנו - שלנו הדרור?
כאשר נדמו קולות תותחים
קובצו בעיר קילצה' שלדים, יהודים
ושוב פעם הופיעה קבוצת העורבים
בלב השלדים, שלחו סכינים."

בתקופה זו הגיעו שליחים ארץ ישראלים לארגן את הניצולים,, שארית הפליטה" במטרה לעלותם ארצה. השליחים היו נציגים של מפלגות פוליטיות ארץ ישראליות. ובתור שכאלה הם קבצו את הניצולים בקבוצות פוליטיות מבלי שהניצולים הבינו מה מסתתר מאחורי התארגנות זו, פרט למטרה העיקרית והחשובה כשלעצמה שהיא לברוח מהר ככל שניתן מאירופה ומגבולות פולין בפרט. היו גם יהודים שהשקפת עולמם הייתה קיצונית שמאלנית, כמו קומוניסטים או אנשי בונד. אלה לא חשבו לעזוב את פולין והאמינו ב,,שמש העולה" ובעתיד טוב יותר וצודק. היו גם מעטים שהסתירו את יהדותם, שינו שם משפחתם לשם פולני מובהק כגון: זלצמן ל- זלכסקי, מילשטיין ל-מילסקי וכו'. הם הקימו משפחה וחיים עד היום בזהות שאולה ואף משפחתם אינה יודעת עד היום את האמת. היו גם אנשים מעטים, שהשתייכו לתנועות נוער ציוניות עד פרוץ המלחמה, ששאפו כל ימי חייהם לעלות ארצה. אינני מבקר לא את אלה ולא את אלה. יחיה אדם לפי רצונו. ובכן, המסקנה מהסתכלות שלי עד נקודה זו היא שרוב הניצולים חיפשו מקלט בטוח ומשאלתם היה להקים בית ומשפחה. מכאן, הרעיון להקמת המדינה, בארץ ישראל, בעיני הניצולים היה רעיון מצוין. רצינו לא רק בית, גם מדינה. לכן רוב הניצולים ולא כולם התנדבו לעלות ארצה. פרט לאלה שהזכרתי לעיל היו שהעדיפו להישאר על אדמת פולין, גרמניה, או להגר לארצות שונות בעולם ובמיוחד לארצות הברית. (היום כולנו או רובינו אוהבים את המדינה, וכולנו "ציונים" אולי?!). בטרם אגיע לתאור ההעפלה ברצוני להשיב לכל אלה שטוענים ובצדק כי כבשנו את הארץ מידי התושבים ערבים שחלקם ברחו מהארץ שלא מרצונם. כן כבשנו!!! (אני מבקש לציין שההתייחסות שלי היא עד 1948 בלבד.) מה היה עלינו לעשות? שוב לחכות להשמדה, לחיסול.

אין מה להצטדק ולא להתבייש. יש הטוענים כי צעדים שלנו אינן הומניים. נכון, אז מה? הייתה מדינה בעולם שניסתה להציל אותנו מהשואה? אומרים שהייתה מלחמה, ועכשיו הכל שונה. איזו מלחמה? לנו לא הייתה מדינה ולא צבא, הרגו בנו כי נולדנו יהודים. שלא יספרו שגם אחרים נהרגו במלחמה ההיא. איך אפשר בכלל להשוות. לא רוסים, פולנים, גרמנים ואחרים נהרגו או הושמדו בגלל מוצאם האתני. וכנראה זאת הסיבה שכל כך הרבה יהודים החליטו לעלות ארצה.

צולם במינכן בקבלת בן גוריון במינכן גרמניה קבוצת גורדוניה "אליעזר גלר" נוסדה בעיר לודז', שנת 1946
 יושבים מימין: לימוד אברהם יליד ורשה, רלה לינדר מסטניסלבוב, יוסף אוכוביאצקי מרובנו
 מימין עומדים: סוניה גלנטרניק מקיוב, הניאק זילברמן מלודז', לא זוכר שמה, ראובן בודובניץ איזור וילנה, ליזה גלנטרניק אחותה של
 סוניה, יצחק קוריצי ויץ איזור וילנה, חנה רעיתו של יוסף אוכוביאצקי, ליאון הרשליקוביץ מלודז', יפה גליק מלבוב, אהרון לנציצקי מלודז',
 פלה פטר מלומזיה, לא זוכר בחור מלבוב, גוטה נישא לאברהם ליפמן ניצולה יחידה מהמשפחה, דוד טשמובסקי צייר חובב, גולדה פטר
 אחותה של פלה, יחזקאל אנגליסטר מוורשה ניצול יחיד ממשפחתו, חנה לינדר אחותה של רלה, גורדון שם פרטי שכחתי מאיזור וילנה.
 חסרים בתמונה; אני דוד גליק מלבוב, זלמן שקולניק מאיזור וילנה, פריידנרייך מרדכי מוורשה, גון זאב איזור וילנה, הניאק צימרמן מלודז'.

הדרך לארץ ישראל.

אביב שנת 1946, רכבת משא, עמוסה פליטים פולניים ויהודיים שגורשו בעת המלחמה לסיביר ולצפון קזחסטן, עצרה
 בתחנת רכבת בעיר לובלין. עד ליום זה לא ידעתי ולא שמעתי על האסון שפקד את עמנו. אף עיתון סובייטי לא כתב על
 ההשמדת יהודים ועל מחנות ריכוז שהגרמנים הקימו על אדמת פולין. ירדתי מהקרון ונתקלתי בשני בחורים פולנים. אומר
 אחד לשני ומצביע אָלי. תראה, יהודי חי מסתובב!. הייתי נבוך ומבולבל.

(אתם הרקיע אפור ואדום
 מאור הגדול והחמה
 הייתם עדים, ראיתם הכל
 שתקתם לאות הסכמה
 רעדתם מגיל, פרחים וצמחים
 המשכתם לגדול ולצמוח
 הבכי והכאב של פעוטים
 הוסיף לכם מרץ וכוח

והאדמה בוצית ושחורה
 פערה מרצון את פיה
 לעוד אפר השתוקקה
 לעוד תוספות צופיה

והנהר צלול המשיך לרשרש
 אף גל לא עצר בדרך
 נחשול אנשים מהרו להתפלל
 ואיש לא כרע שמה ברך)

כעבור כמה דקות הופיע אדם צעיר וקרא „עמך“ „עמך“. מיד ניגשתי אליו ואמרתי בפולנית כן אני „עמך“. הבחור כבן 30 הציג את עצמו בשמו והסביר כי הוא נציג של תנועת נוער „גורדוניה“ והמרכז נמצא בעיר לודז' ושזאת עיר הולדתו והציע לי להצטרף אליו בנסיעה ללודז' להצטרף לקבוצת נוער זו. מיד הסכמתי ובדרך סיפר לי על השואה הנוראה שפקדה את עמנו והוא לא מצא איש ממשפחתו הענפה שעזב אותה בעיר לודז'. בדרך החלטנו לנסוע לעיר רובנו. שם ראינו קבר אחים ענק. קבר יהודים, מלא עצמות של זקנים וילדים, יהודים תושבי עיר רובנו שנורו בידי הגרמנים ועוזריהם. התמונה הספיקה בכדי להיות „ציוני“ ולהצטרף ל„גורדוניה“ במטרה להגיע לארץ ישראל. הגעתי ללודז'. רחוב סרודמיאייסקה 3. קומה שלמה, חדרים גדולים, מיטה ליד מיטה והרבה צעירים, בחורות ובחורים שהגיעו ממקומות שונים, כאלה שחזרו מסיביר הרחוקה, מיערות פולין, משורות הפרטיזנים, עריקים מצבא פולני וצבא רוסי וניצולי השואה: מאושביץ, ברגן בלזן, מטהאוזן ועוד. האחרונים היו נראים שונים, מפוחדים, רזים וחשדנים. יחזקאל, בחור בגילי, ניצול שואה, יליד וורשה, כאשר נתקלתי בו בפרוודור, נצמדתי לקיר מפחד שאפיל אותו. הוא היה רזה בצורה מפחידה. לא פעם, הצעירים החביאו פת לחם מתחת לכרית במיטתם. רובם בודדים ללא משפחה. מדריך, לבוש מדי צבא פולני ועל כתפיו שלושה ככבים, קבל את פני, הציג לי כמה שאלות והסביר את מטרת הקבוצה. עליה לארץ ישראל. בינתיים נשלחתי לעבוד בקונדיטוריה בעיר, בבעלותו של יהודי מקומי שכנראה החליט להישאר במקום ולבנות את חייו מחדש. בערב אחד התאספנו והודיעו לנו שלמחרת בבוקר נצא לגבול צ'כוסלובקיה ומשם נעבור בלילה, רגלי את הגבול בהרי קרפטים לצ'כוסלובקיה. קבוצה שלנו, קבוצת „אליעזר גלר“ (השם של אחד מלוחמי המרד בגטו וורשה) שמנתה 35 איש, כל אחד ואחת קבל שם חדש, שם של פליט יווני, במקרה שניתפס על הגבול, לא נדבר, רק נאמר את שמנו. כאילו אנו חוזרים לארצנו ליוון. השם שקבלתי היה „מזלוס“ תרגום מילולי לשם משפחתי גליק. מצוין, קל לזכור. לפנות בוקר היינו ממש על הגבול ובמהירות התחלנו לטפס על ההר. השלג הלבן היקשה על טיפוס אבל בדרך לא היו כל תקלות. כמובן שכל הארגון הופקד בידי אנשי „הבריחה“ ארגוני עליה „ב“ וכנראה בשיתוף פעולה עם גורמים אחרים. תוך כמה שעות היינו על אדמת סלובקיה בעיירה זלינה. שם התחברו אלינו עוד אנשים שחצו את הגבול וכולנו מעל 100 איש עלינו על משאית גדולה ופעמידה צמודים אחד לשני או לשניה נסענו לברטיסלבה עיר הבירה של סלובקיה. בדרך לברטיסלבה שערכה כמה שעות היו צעירים „שהתאהבו“ אחד בשניה. עד להגעתנו למקום לא קבלנו כל מזון. איש לא התלונן ולא „מת“. נו, באמת? בברטיסלבה, בבניין ענק, בית ספר או איני זוכר מה זה היה הלינו אותנו ולמחרת שוב מערבה לגבול אוסטרי ברכבת. זלצבורג עיר שבו נולד מוצרט מגדולי מלחינים שבעולם, שם גם פרחה אנטישמיות. באנו ונתקלנו בהמון פליטים, רובם כאלה שברחו מארצות קומוניסטיות, כנראה שפליטים אלה לא היו נקיי כפיים בעת הכיבוש הנאצי. למחרת נסיעה לווינה, עיר יפיפיה, שוב בנין ענק, בית חולים לשעבר על שם רוטשילד. המונים הגיעו לשם. הקבוצה שלנו בימים אלה שהייתה מגובשת, הועברה לבית בודד יפיפה במרכז העיר, כנראה שהיה שייך למשפחה ששיתפה פעולה עם הנאצים. לא היינו „נחמדים“ לסביבה, אבל גם לא התייחסנו באהדה אל סובבים אותנו. באחד הערבים החלטנו לבקר בבית האופרה וינאית, אוסף צעירים יהודים שבחלקם הגדול לא בקרו מימיהם בבית הקולנוע, לא ראו מימיהם כלי נגינה, התיישבו על כסאות מרופדים באחד האולמות היפים ביותר באירופה, התכוננו לראות אופרה מה זה - ומיד נרדמו. נרדמו ופתחו בתזמורת „נחירה“ בקול רם. המזל שבהפסקה התעוררו. חשוב לציין כי בימים אלה שמענו על חיסול משתפי פעולה נאצים בהשמדת יהודים. באוסטריה היינו שבועיים ימים והמשכנו ברכבת לגרמניה שהייתה מחולקת ל 4 אזורים, אמריקאי, צרפתי, אנגלי ורוסי. הגענו לעיר אולם, שבאזור אמריקאי. מחנה של צבא גרמני בשם „הינגרבורג“ ריק מאדם. היינו יהודים ראשונים בעיר זו. איש לא קלט אותנו, לא היה אוכל לא כסף כאילו נזרקנו לחלל ריק. עוד באותו ערב יצאו כמה מהבחורים המבוגרים שבינינו, (פרטיזנים מאזור וילנה) (קציני צבא פולני) הגיעו לבית איכר גרמני ודרשו אוכל. הגרמני לא הבין או שלא רצה להבין מה הבחורים דורשים אבל נאלץ להבין. לפנות בוקר משטרה צבאית אמריקאית כתר את המחנה שלנו והתחילו בחיפוש אחרי הבחורים שלנו וכמובן ללא תוצאות. האוכל הספיק עד שמוסדות אחראים (ג'וינט UNRA) ספקו לנו מצרכים נחוצים. במיוחד היה חסר לנו סבון, לכן החלטנו לגשת למרכז העיר אולם. אני ועוד שני חברים, הגענו לחנות ובקשנו סבון רחיצה. החנווני מבלי שידע מי אנחנו נתן לנו כמה חתיכות מלבניות דקות בצבע ירוק ועליהם חרוטים שלוש אותיות R.J.F. בקשנו לדעת מה פרוש האותיות, תשובתו הייתה מזעזעת, Rein Juden Fett הסבון עשוי משומן יהודי טהור. (לא, לא טעיתם! הקוראים משפט זה!!!) היינו כמו מאובנים. איש מאתנו לא היה יכול להבין את שלוותו של החנווני הגרמני, יצאנו ואיני יודע בדיוק איך הגבנו. החורף הגיעה, שלג כיסה את המחנה, הקור גבר וחדרים לא היו מתוממים. היינו צריכים להשיג פחם או עצים להסיק חדרים. למשימה זו יצאה מרכזי פרידנרייך קצין בכיר, קרבי בצבא אדום, שלקח על כתפיו בול עץ וכאשר הגיע לפתח הבית, נפל, בול העץ נפל על ראשו ומרכזי פרידנרייך נהרג במקום. זה היה בחודש פברואר 1946. האבדה קשה לא רק לנו כחברים אלא לדעתי למדינה שקמה שנתיים אחרי זה. עוד כחודשיים היינו במקום והמשכנו וצרפת. שם קבלנו הדרכה להמשך דרכנו. אימוני שדה, קצת עברית, שירה בציבור, ריקודי הורה ועוד. המדריך שלנו היה, שליח מארץ ישראל, יוסף אלמוג שמו. יום הגדול והחשוב הגיע. קבוצה שלנו קבוצת אליעזר גלר קבלה תפקיד חשוב לקראת עליה על אנייה, לקבל את העולים שיבואו אל האנייה ולפי לאכסן אותם על הדרגשים שבתוך הבטן באנייה. בלי כל הודעה מוקדמת הגיע הוראה להיות מוכנים ליציאה. תוך כחצי שעה כולנו היינו מוכנים ויצאנו לכוון הנמל. מרחוק ראינו אוניית משא ונאמר לנו ששמה „תיאודור הרצל“. תוך שניות היינו מעל הסיפון מוכנים לקליטת עולים שבאו מצרפת ומארצות אחרות כמו בלגיה, שוודיה ועוד. תוך זמן קצר הגיעו כ - 2300 או יותר

עולים, צעירים, זקנים וטף. איש לא התנגד להוראות שקבל. בשקט מופתי כל אחד ואחת נשכב על הדרגש. אנייה יצאה לדרכה ללא תקלה. למחרת התחיל הבלגן. מחנק, צפיפות, לכלוך, מחסור במי שתייה, טלטול האונייה מצד לצד ואחרי זה מחלת ים וכל מה שקשור לזה. המצב נהיה בלתי נסבל. רוב אנשים שהיו מסוגלים לעמוד על רגליהם, עלו על הסיפון. באנייה, הגלים שטפו את האנשים המבוהלים, בתי שימוש היו מלוכלכים בצורה מחפירה ביותר. מי בכלל חשב על הסכנה ב"טיול" כזה. (היום היו דורשים להקים ועדות חקירה והיו מחפשים אחראים למעשה בלתי אחראי כזה). אינני זוכר בדיוק כמה ימים ערכה ההפלגה, נדמה, כי לא פחות מ-25 יום. היינו נחושים להגיע לחופי הארץ. הנה אורות של חיפה. שמחה וחרדה. חרדה כי ידענו שאין כל סיכוי להגיע לחופי הארץ. הבריטים שמרו היטב על חופי ארץ ישראל. לפתע הופיע מטוס מעלינו. מטוס סיור בריטי. כמובן שזיהה אותנו, למרות שכיסינו את עצמנו ביריעות ברזנט שהכנו מראש. לא עברו דקות רבות והנה הופיעו שתי אניות בריטיות וממפקדם הכריז ברמקול שאלינו להיכנע ללא התנגדות. בדיוק למצב כזה התכוננו בזמן שהותנו בגרמניה ובצרפת. בתשובה לקריאתו של רב החובל, פרצנו בשירת התקווה, ברקודי הורה וזריקת חפצים שונים לעבר המלחים שעמדו מולנו מעל סיפון. הבריטים ניסו לעבור בקפיצה על אנייה שלנו ובתגובה דחפנו אותם חזרה. וכאן התחילה מלחמה ממש. הם ירו לעברנו רימוני עשן וגם החלו יריות בודדות בתחמושת חיה. היו לנו שלושה הרוגים וכמה פצועים. הקרב נמשך דקות מעטות. לדעתי לא היה טעם למלחמה אבודה מסוג זה. זאת הייתה התנגדות מיותרת. כאשר עלו מלחים בריטים על סיפונה של תיאודור הרצל, נשכבנו על הסיפון וללא התנגדות נסחבנו בידי המלחים הבריטים לעברה של המשחתת. הפצועים, נשים עם תינוקות ונשים בהריון מתקדם הורדו לחוף והועברו למחנה מעצר בעתלית. צוות שהוביל את האנייה הסתלק וכנראה הגיע לחופי הארץ. כל המעפילים הגיעו לחופי קפריסין למחנה "חורף" מס' 68. המחנה מגודר בשתי שורות תיל, מרוחקות כ- 2 מטר אחד מהשניה. מגדלי שמירה מצוידים בפרו'קטורים חזקים ושני חיילים מצוידים בתת מקלע שמרו יומם ולילה וצפו על הכל שנעשה במחנה. בתוך המחנה שורות, שורות אוהלים הודיים או צריפי פח גלי וכמובן מיטות ברזל, מזרנים ושמיות. לגמרי לא רע. כאשר הגענו למחנה 68, בשכנות היה מחנה ובו שבועי מלחמה גרמנים. מיד פתחנו במחאה ואנגלים סילקו אותם למחרת. לקבוצה שלנו, ל"גורדוניה" הגיע "שליח" מטעם, בכדי לעזור להתאקלם. ציוד למטבח, כלי אוכל, מזון יבש, לחם, מים לשתייה ולבישול קבלנו מהאנגלים. בסופו של הדבר היה לנו עסק עם שלטון נאור ולא ברברי. במהירות התארגנו והתרגלנו לחייט נורמלית. בקפריסין היינו כשישה חודשים. היו חתונות ולידות ולצערנו גם מחלות ופטירות. עסקנו בכל שיכולנו. נפתחו קורסים ללמוד עברית, תנ"ך ובעיקר בשורות "ההגנה", תרגילי סדר ואימונים בנשק קל שהוברח מבחוז. "הגנה" לתנועות מרכז שמאלה ו"ביתר" לימין. השנאה בין התנועות היה תהומי. איך החדירו לנו לשנאה אחד את השני? היו גם חיכוכים בין שמאל לשמאל קיצוני, בין שומר הצעיר ובין דרור ובין שניהם וגורדוניה וציונים כלליים. טמטום ממש! כל זה הביאו לנו שליחים מארץ ישראל. וכך כנראה נמשכת השנאה עד היום. (אם זה שיח של אחדות?) ביום הצבעה בארגון האומות המאוחדות ב-29 בנובמבר 1947 כאשר שמענו תוצאות ההצבעה כולנו כאיש אחד יצאנו בריקודים ובשירה וחגגנו כל הלילה. ביום הכרזת המדינה ב-15 בחודש מאי 1948 עדיין היינו במחנה. הבריטים לא אפשרו לצעירים בגיל גיוס לצאת את המחנה. בהדרכתם של בחורים מארץ ישראל התכוננו לבריחה מהמחנה. אימונים היו רציניים יותר. ריצה, אימון גופני, זחילה ועוד. תכנית הבריחה שלנו הייתה ברורה. הטעיה של השומרים הבריטים, חיתוך גדר תיל בשתי מקומות, זחילה מהירה החוצה, ריצה שקטה ממקום לשטח מרוחק לכוון הכביש, הכל התבצע בצורה מושלמת. היינו בקבוצה 25 איש. לאיש מאתנו לא היו דברים ולא תעודות. כעבור כשעתיים הגיעה מונית לא גדולה וכולנו נכנסנו לתוכה. כמו סרדינים בקופסה. לא יכולנו לנשום. בנסיעה מטורפת הגענו לחוף הים. נכנסנו כמתוכנן למערה חשוכה ובה מצאנו מיכל מים שטעמו נפט. מי ששתה החזיר כפליים. לפנות בוקר הבחנו בספינה המתקרבת לעברנו. אמנם לא הגיע עד לחוף, אבל שלחה אלינו סירת גומי. כולנו הגענו בשלום נפלנו כמתים על סיפונה של הסירה שהובילה אותנו ישר לחיפה. שם הספינה "כריש קפריסין" (אולי אני טועה בשם בספינה). מהספינה הובילו אותנו ישר למחנה צבאי קלט 5 ליד בית ליד. בדיקות רפואיות, מיון, וכל אחד ליחידתו. וכאן ...

ואיש בדרך לא כרע, (כי רצה)
ומלכים, נשיאים וראשי ממשלות
מניחים פרחים מעל האנדרטאות
ויום אחד בשנה מופר השקט בצפירה
ושם למעלה, מיליון ילדים
זקנו, כמעט בני שישים
מביטים בזעם ולא מבינים
רק בגלל שנולדו יהודים?

סליחה שהלכנו לטבח כצאן
סליחה, אבל זה לא היה מרצון
כך חינו אותנו מדורי דורות
להאמין ביושר ולטוב לקוות.
סליחה, לא ידענו מה זה גבורה
שאלנו, להרוג זה לא פשע, לא מלחמה
רצינו רק לחיות, לשחק לאהוב
רצינו להיות ילדים, לצחוק וללמוד.
היינו כמצורעים בעיני האומות
והעמים ראו ואוזניהם אטומות

מחנה המעפילים עתלית, ת.ד. 189 עתלית 30350 טל': 04-9841980

תאריך: 18.9.05

לכבוד

מ/יכ, חן

הנדון: מכתב תזכורת על בקשת תצלום

בעבר נשלחה אליך בקשה לקבלת תצלום למאגר המידע הממוחשב "בנתיבי העפלה" במחנה המעפילים עתלית. אנו רואים חשיבות גדולה בהופעת תצלום בכרטיס האישי של כל מעפיל ונודה לך אם תשלח לנו תצלום בהקדם. ניתן להעביר את התצלומים במקור או בסריקה צבעונית של המקור לכתובת: מחנה המעפילים עתלית

ת.ד. 189

עתלית 30350

או בדואר אלקטרוני: shimurd@netvision.net.il

אם הנך שולח מקור, יש לציין האם להחזיר את התצלומים. נא לרשום את השם המלא מאחורי כל תצלום.

החומר ששלחת בעבר הוקלד למאגר המידע הממוחשב והנך מוזמן לצפות בו במסגרת הסיורים המתקיימים במקום. מידע על הביקורים במקום: 04-9841980.

בברכה-

נעמי יצהר
מנהלת מאגר המידע
מחנה המעפילים עתלית

ח/שיו